07/02/2023

Στα λευκά «ντύθηκε» η Ιερά Κοινοβιακή Μονή Ευαγγελισμού της Θεοτόκου Σκιάθου

/ Ιερές Μονές

Ενόψει της κακοκαιρίας “Μπάρμπαρα” και των χιονοπτώσεων σε όλη τη χώρα, στα λευκά “ντύθηκε” η Ιερά Κοινοβιακή Μονή Ευαγγελισμού της Θεοτόκου Σκιάθου. Παρακάτω δείτε το υπέροχο χιονισμένο τοπίο που έχει δημιουργηθεί στην Ιερά Μονή.

Η ίδρυση της μονής έχει άμεση σχέση με την έριδα των Κολλυβάδων του Αγίου Όρους. Ως γνωστό, το έτος 1754 άρχισε στο Άγιο Όρος ο ορθόδοξος φωτισμός των κολλυβάδων που κήρυτταν την επιστροφή στην παράδοση της εκκλησίας. Η όλη διένεξη κράτησε πάνω από πενήντα χρόνια, με το γνωστό αποτέλεσμα πολλοί μοναχοί να αναγκαστούν να εγκαταλείψουν τον τόπο της μετανοίας τους και να αναζητήσουν νέο.

Η μονή άρχισε να χτίζεται το 1794 από μία μικρή ομάδα μοναχών του κινήματος των ιεροπρεπών “Κολλυβάδων”. Επικεφαλής της ομάδας Mac_1821ήταν ο Ιερομόναχος Νήφων, κατά τον κόσμο Νικόλαος “εκ της γενεάς των Νικολαράδων”, ο οποίος γεννήθηκε το 1736 στα Πατρικά της Χίου. Ο όσιος μόνασε στη Μονή Μέγιστης Λαύρας, στη Σκήτη του Παντοκράτορος και στην Καψάλα του Αγίου Όρους. Αρχικά μετέβη στην Χίο, τη Σάμο, την Πάτμο, τη Λειψώ και Ικαρία, όπου το 1775 ίδρυσε, στη θέση Λευκάδα, τη Μονή της Ευαγγελιστρίας. Ανάμεσα στους μοναχούς της Ευαγγελίστριας Ικαρίας ήταν και ο Γρηγόριος Χατζησταμάτης, Σκιαθίτης στην καταγωγή, ο οποίος μετά το θάνατο του πατρός Ιωάννη κληρονόμησε την μεγάλη περιουσία του στην Σκιάθο.

Έχοντας λοιπόν αυτή τη μεγάλη περιουσία, ο Γρηγόριος έπεισε τον όσιο Νήφωνα να μεταβούν στην δασοστεφή Σκιάθο και να οικοδομήσουν νέα μονή, εγκαταλείποντας την Ικαρία “διά το πάντη άγονον και άκαρπον και το νοσώδες του τόπου”. Ούτω κατά το 1794 εκτίσθη εν Σκιάθω το περιβόητον κοινόβιον του Ευαγγελισμού, εις της Αγαλλιανούς το πλατανοφύτευτον ρεύμα, ένθα υπήρχε παλαιόν τι μονύδριον προ χρόνων ερημωμένον. Τω όντι τη έκτη Ιουνίου 1794 η κοινότης όλη, γέροντες και προεστώτες με την γνώμην και θέλησιν των λοιπών οικοκυραίων και ραγιάδων, ιερέων τε και λαικών, καθώς λέγει έγγραφόν τι της μονής, μετά πολλής χαράς εδέχθησαν τον παπά Νήφωνα και τον συμπολίτην Γρηγόριον Χατζησταμάτην και τους άλλους μοναχούς, και πολλά κτήματα γειτονικά αφιέρωσαν προς αυτούς.

Η κατασκευή του συγκροτήματος της Μονής ολοκληρώθηκε το 1806 και κατέστη το κυριότερο έργο των κολλυβάδων, τόσο κατά τη διάρκεια της έριδος όσο και τους μετέπειτα χρόνους. Το πνεύμα των κολλυβάδων επηρέασε έντονα τη ζωή των κατοίκων της Σκιάθου, καθώς και των εξαδέλφων Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη και Αλέξανδρου Μωραιτίδη. Η Ιερά Μονή του Ευαγγελισμού, όπως και οι άλλες μονές του νησιωτικού συμπλέγματος, έχουν ιδιαίτερη τοπική σημασία. Περικλείουν μέσα τους αναμνήσεις και παραδόσεις της εποχής τους που βοήθησαν καταλυτικά στη διαμόρφωση της θρησκευτικότητας των κατοίκων του νησιού, αλλά, συνάμα, και της λογιοσύνης και πνευματικότητας. Παρηγόρησαν τους πονεμένους κατοίκους στα δύσκολα χρόνια της Τουρκοκρατίας, ενώ συνάμα δυνάμωσαν τους δεσμούς τους με το Άγιο Όρος, φέρνοντας τους κατοίκους πιο κοντά στις αρχαίες παραδόσεις της εκκλησίας.

Ο ιερομόναχος Νήφων, πρώτος ηγούμενος και ιδρυτής της Μονής, γνήσιος ενσαρκωτής του πνεύματος των κολλυβάδων, έδωσε στο ιερό κοινόβιο το πνεύμα του και έθεσε γερές βάσεις, πάνω στις οποίες στηρίχτηκε, για να εξελιχθεί σ’ ένα από τα λαμπρότερα πνευματικά κέντρα της χώρας μας το ΙΗ΄ αιώνα. Το 1797 το μοναστήρι είχε μόνο το καθολικό και λίγα κελιά, ενώ με ενέργειες του ηγουμένου το Σεπτέμβριο του ιδίου έτους απολύεται πατριαρχικό γράμμα, όπου έδιδε στη μονή τη σταυροπηγιακή αξία. Μόλις δώδεκα χρόνια μετά την ίδρυσή της, η μονή είχε κιόλας εξήντα πέντε κελιά, τριώροφες πτέρυγες, φρουριακά τείχη, και πάνω από εβδομήντα μοναχούς, οι οποίοι διακρίνονταν για την αρετή, τη σεμνή πολιτεία και την παιδεία τους. Ο **όσιος Νήφων** εκοιμήθη στις 28 Δεκεμβρίου του 1809 σε ηλικία 73 ετών, αφού ευτύχησε να δεί το μοναστήρι να γίνεται Σταυροπήγιο από το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Δεύτερος ηγούμενος διετέλεσε ο συνιδρυτής και συνάμα δωρητής της πατρικής του μεγάλης περιουσίας ο **Σκιαθίτης Γρηγόριος Χατζησταμάτης**

(1809-1815).

Μέχρι το 1833 το μοναστήρι είχε 111 κτήματα, ελαιώνες, αμπέλια και χωράφια, από τα οποία τα 22 ήταν περιουσία άλλοτε της μονής του Ευαγγελισμού του Κάστρου, ενώ στη συνέχεια προστέθηκαν και άλλες δωρεές. Στη Σκιάθο είχε δύο μεγάλα μετόχια στον Πύργο, αλλά και στο μεγάλο Τσουγκριά, αλλά και ένα ολόκληρο νησάκι στις μικρές βόρειες Σποράδες, το Πιπέρι, όπου υπάρχει το εκκλησάκι της Ζωοδόχου Πηγής, άλλοτε σταυροπήγιο μοναστήρι.